

Fylkesmannen i Nordland

Veileder 2019

Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland 2019

Versjon nr. 01/2019

Tittel : **Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland 2019**

Dato : 07.06.2019

Forfattere : Arne Farup og Elisabeth Utstøl Pettersen

Bildet på forsiden : Øra i Meløy (Foto: Arne Farup)

Rapportnummer : 3/2019

ISBN : 978-82-92558-91-1

Emneord : Regionalt miljøprogram, jordbruk, regionale miljøtilskudd

Utgiver : Fylkesmannen i Nordland

Antall sider : 26

Ansv. sign : John Kosmo

Sammendrag : Regionale miljøtilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger med et felles formål.

Det er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologiske mangfold, kulturmiljøer og kulturminner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

De økonomiske rammene for disse tilskuddsordningene fremforhandles i jordbruksavtalen, mens forskriften for disse tilskuddsordningene er fastsatt av Fylkesmannen i Nordland i samsvar med føringer i Regionalt miljøprogram (RMP) og instruks fra Landbruksdirektoratet.

Denne veiledningen gir en oversikt over de ulike tilskuddsordningene, og gjengir forskriftens beskrivelse av disse. De ulike tiltakene utdypes, det gis skjøtselsråd og foreløpige satser for tilskudd. Endelige tilskuddssatser fastsettes 24. januar 2020. Utbetaling av miljøtilskuddene for 2019 foretas 12. mars 2020.

Informasjon om søknadsprosessen er beskrevet i et eget kapittel. Her finnes oversikt over hvem som kan søke, hvordan man søker og hvilke krav som stilles til dokumentasjon.

For foretakene er søknadsfristen 20. august, mens fristen for beitelagene er 15. november.

Søknaden sendes inn via Altinn.

Innhold

1. Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd	5
1.1 Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket	5
1.2 Hvem kan motta regionale miljøtilskudd	5
1.3 Søknad	6
1.3.1 Viktige endringer fra 2018 til 2019	6
1.3.2 Søknadsfrist	6
1.3.3 Utfylling av søknad	6
1.3.4 Brukerstøtte	7
1.3.5 Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 26 i forskriften)	7
1.3.6 Avkorting av tilskudd (jf. § 29 i forskriften)	7
1.3.7 Vedtak og klage på vedtak (jf. § 27 i forskriften)	8
1.3.8 Utbetaling av tilskudd	8
2. Miljøtilskudd søknadsomgangen 2019	8
2.1 Kulturlandskap (Forskriftens kapittel 2)	8
2.1.1 Drift av bratt areal (§ 4)	8
2.1.2 Drift av beitelag (§ 5)	9
2.1.3 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6)	9
2.1.4 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7)	10
2.1.5 Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)	11
2.2 Biologisk mangfold (Forskriftens kapittel 3)	12
2.2.1 Slått av (gammel artsrik) slåttemark (§ 9)	12
2.2.2 Beiting av kystlynghei (§ 10)	13
2.2.3 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer (§ 11)	14
2.2.4 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper (§ 12)	14
2.2.5 Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland (§ 13)	15
2.3 Kulturminner og kulturmiljøer (Forskriftens kapittel 4)	16
2.3.1 Drift av seter (§ 14)	16
2.3.2 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner (§ 15)	16
2.3.3 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner (§ 16)	18
2.3.4 Skjøtsel av steingjerder (§ 17)	19
2.3.5 Skjøtsel av kulturhistoriske områder (§ 18)	20
2.4 Avrenning til vann (Forskriftens kapittel 5)	21
2.4.1 Kantsone i eng (§ 19)	21
2.4.2 Fangdam (§ 20)	22
2.5 Utslipp til luft (Forskriftens kapittel 6)	23
2.5.1 Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)	23
2.5.2 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22)	24
2.5.3 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§ 23)	24
2.5.4 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 24)	25

Vedlegg

- Vedlegg 1: Oversikt over miljøtiltak og foreløpige satser, miljøtilskudd26

1. Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd

1.1 Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket

I tillegg til å produsere rein mat av høy kvalitet, forvalter jordbruket viktige miljøverdier knyttet til kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og kulturminner. Landbruket kan bidra til økt bærekraft og klimavennlig produksjon gjennom videreutvikling av driftsformer som øker karbonbinding i eng og beite, reduserer klimagassutslipp og styrker biologisk mangfold og andre natur- og kulturverdier i jordbrukslandskapet.

De regionale miljøtilskuddene har til hensikt å stimulere til denne utviklingen.

Det overordnede formålet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Regionale miljøtilskudd er hjemlet i forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland, 05.06.2019.

1.2 Hvem kan motta regionale miljøtilskudd

Disse kan søke regionale miljøtilskudd:

- a) Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og være registrert i Enhetsregisteret. Tiltakene det søkes tilskudd for, må være gjennomført i søknadsåret.
- b) Beitelag kan søke tilskudd for drift etter § 5, drift av beitelag. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om fellesløsninger og god utnyttelse av utmarksbeite.

Vær oppmerksom på:

- *Miljøtilskudd til drift beitelag*, jfr. forskriftens § 5, kan kun søkes av godkjente beitelag i Nordland.
- Tilskudd til skjøtsel kan gis til tiltak på arealer som foretaket eier eller leier. Det kan også gis tilskudd til skjøtsel på arealer hvor foretaket gjennomfører skjøtsel på oppdrag for eier. Ved skjøtsel på leid areal eller på oppdrag, skal det foreligge en skriftlig avtale mellom foretaket og eieren av arealet.
- Det gis ikke miljøtilskudd til skjøtsel som gjennomføres med lånte eller leide dyr.
- Ved eierskifte er det foretaket som disponerte dyrene og/eller arealet den 31. juli i søknadsåret, som kan motta miljøtilskudd.
- Alle grunnopplysningene (navn, organisasjonsnummer, driftssenter og kontonummer) må være de samme som i søknaden om produksjonstilskudd.
- Ved regelverksbrudd eller feilopplysninger kan hele eller deler av tilskuddet avkortes i samsvar med § 29 og § 30 i forskriften. Dette gjelder også hvis et foretak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet.

1.3 Søknad

1.3.1 Viktige endringer fra 2018 til 2019

I 2019 må **alle** søkere tegne inn tiltakene på kart, også de som har kartfestet tiltakene tidligere. Fra 2020 skal det igjen være mulig å importere tidligere registreringer.

Disse tilskuddsordningene videreføres ikke i 2019:

- Slått av veikanter
- Vegetasjonssone ved åpen åker

Her nevnes andre viktige endringer:

- Beitelagene får tilskudd etter **antall sau sluppet** på utmarksbeite (§5).
- UKL- og verdensarvområdene får nå sine spesielle beite- og slåttetilskudd over ordningene for lokalt verdifulle jordbrukslandskap (§ 6, § 7 og § 8).
- De lokalt utvalgte jordbrukslandskapene(kulturlandskapsområdene) som det kan søkes skjøtselstilskudd for, framkommer nå av vedlegg 1 til forskriften. De er beskrevet med areal og gårds- og bruksnummer for den enkelte kommune.
- For drift av bratt areal er det nå kun én tiltaksklasse, dvs. for alle areal brattere enn 1:5 (§ 4)
- Fire setertiltak er slått sammen til ett tiltak med to tiltaksklasser, 1) drift av seter med egen foredling av melka og 2) drift av seter som leverer melka til meieri (§ 14).
- Minimum oppholdstid på seter er endret fra fire til seks uker (§ 14).
- For tilskudd til spredning i vår- vekstsesongen må **all** gjødsel som foretaket disponerer spres før 15.8 (§ 21).
- Tilskudd til nedlegging/nedfelling kan også gis ved bruk av tankvogn. Men størst tilskudd gis ved å kombinere nedlegging nedfelling med bruk av tilførselsslanger (§ 22 og § 24).
- Avkorting ved manglende journal over plantevernmidler er noe skjerpet. Tilskuddet skal avkortes 100% hvis gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50% for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler. Foretak som i søknadsåret ikke bruker plantevernmidler, trenger fortsatt ikke føre plantevernjournal. Plantevernforskriften setter imidlertid krav om at sprøytejournalen skal oppbevares i minst tre år.

1.3.2 Søknadsfrist

Søknadsfristen er **20. august** for foretakene og **15. november** for beitelagene.

1.3.3 Utfylling av søknad

Foretak som søker tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søker er selv ansvarlig for å sette seg inn i regelverket og sørge for at opplysningene i søknaden er riktige. Søknad skjer elektronisk via portalen Altinn: <https://www.altinn.no/hjelp/innlogging/>. Nyttig informasjon om utfylling av søknad er tilgjengelig på nettsiden til [Landbruksdirektoratet](#). Søkere som selv ikke har mulighet til å søke elektronisk, må i god tid før søknadsfristen henvende seg

til landbruksforvaltninga i kommunen for bistand. Søknad kan også leveres på papirskjema. Søknadsskjema kan lastes ned fra Fylkesmannens nettside.

Alle arealtiltak skal kartfestes i det elektroniske søknadssystemet. I 2019 må **alle** søkere tegne inn tiltakene på kart, også de som har kartfestet tiltakene tidligere. Fra 2020 skal det igjen være mulig å importere tidligere registreringer. Det anbefales derfor at søkerne starter søknadsprosessen i god tid før søknadsfristen.

Søker kan fritt endre på innsendt søknad før fristens utløp. Det er da viktig at søknaden sendes inn på nytt.

1.3.4 Brukerstøtte

Informasjon om søknadsprosessen og søknadsskjema finnes på Landbruksdirektorates hjemmeside, www.landbruksdirektoratet.no. Gå til tilskudd og regionale miljøtilskudd. Der finnes praktisk informasjon om søknadsprosessen og bruk av kart.

1.3.5 Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 26 i forskriften)

Søknader levert etter fristen skal behandles ordinært, men innvilget tilskudd avkortes med kr 1 000 per virkedag etter fristens utløp. Søknader levert seinere enn 20 virkedager etter fristen skal avvises av kommunen, dersom det ikke er gitt særskilt dispensasjon fra søknadsfristen.

Det kan foretas endringer i søknaden etter søknadsfristen, men da behandles søknaden som om søknaden er levert den dato endringene ble foretatt. Det er viktig at kommunen kontaktes dersom det er behov for endringer etter søknadsfristens utløp. Ved endringer blir søker trukket kr 1 000 per dag fra søknadsfristen og fram til de nye opplysningene er registrert. Dette gjelder også dersom kommunen endrer dyretall eller areal etter søknadsfristen. Det er viktig å sende søknaden på nytt, ved endringer.

1.3.6 Avkorting av tilskudd (jf. § 29 i forskriften)

Forskriften om regionale miljøtilskudd i jordbruket åpner for avkorting dersom søker har oppgitt feil opplysninger i søknaden, ved regelverksbrudd eller mangler. Dette gjelder også ved magelfull gjødslingsplan eller plantevernjournal. Avkortingens størrelse skal vurderes individuelt.

- *Avkorting ved feil i søknaden.* Hvis det er feil i søknaden som gjør at søker kan få for mye utbetalt, skal kommunen rette søknaden og vurdere avkorting. Avkorting skal være hovedregelen ved slike feil. Det er derfor viktig å kontrollere søknaden nøye før innsending.
- *Avkorting ved regelverksbrudd.* Det er kun overtredelse av regelverk som har tilknytning til produsentens utøvelse av jordbruksdrift som kan medføre avkorting av utbetalingen. Som hovedregel vil dette omfatte regelverk innenfor Landbruks- og matdepartementets myndighetsområde.
- *Avkorting når en har oversittet fristen som kommunen, Fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å utføre kontrolloppgaver.*
- *Avkorting ved manglende gjødselplan eller plantevernjournal.* Tilskuddet kan avkortes dersom foretaket ikke kan framlegge gjødselplan og/eller journal over plantevernmidler for de siste tre årene. For regionale miljøtilskudd kan det avkortes 100 prosent av tilskuddet dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50% for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler.

1.3.7 Vedtak og klage på vedtak (jf. § 27 i forskriften)

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Foretaket får melding om vedtak enten i tilskuddsbrev som Landbruksdirektoratet produserer på vegne av kommunen eller i eget brev fra kommunen (for eksempel ved stoppet søknad).

Enkeltvedtak kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra søker mottar vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 32.

Tilskuddsbrev sendes nå som hovedregel digitalt til foretakets meldingsboks i Altinn. For de foretakene som kun får tilsendt tilskuddsbrev elektronisk, er klagefristen 3 uker fra foretaket mottok vedtaket i meldingsboksen i Altinn.

1.3.8 Utbetaling av tilskudd

I følge Landbruksdirektoratet vil utbetaling av miljøtilskuddet for søknadsomgangen 2019 skje 12. mars 2020.

2. Miljøtilskudd søknadsomgangen 2019

2.1 Kulturlandskap (Forskriftens kapittel 2)

Formålet med tiltakene under kulturlandskap er å ivareta jordbrukets kulturlandskap utover det en oppnår gjennom de nasjonale ordningene. I tillegg vil det over noen av disse ordningene også bli gitt tilskudd til beiting og slått i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og i Vegaøyen verdensarvområde.

Drift av bratt areal og drift av beitelag skal bidra til å opprettholde tradisjonell drift, mens beiting og slått av verdifulle jordbrukslandskap skal bidra til å ivareta mer spesielle kulturlandskapsverdier.

2.1.1 Drift av bratt areal (§ 4)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

- Ordningen omfatter overflatedyrka og fulldyrka areal.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensing
Slått av areal med hellingsgrad 1:5 eller mer	dekar	300	

2.1.2 Drift av beitelag (§ 5)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.
- Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.
- Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.
- Dyra skal være minst 8 uker på utmarksbeite.
- Foreløpig årsrapport for søknadsåret skal legges ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, og eventuelle andre aktiviteter og utfordringer i beiteområdet.
- Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.
- Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

Utdypende om tiltaket:

Ved søknad må beitelaget oppgi både hvor mange dyr som ble sluppet på beite, og hvor mange som ble sanket. Fra søknadsomgangen 2019 gis imidlertid tilskuddet etter hvor mange dyr som ble sluppet på beitet

Laget må ha beiterett i området som brukes til beite. Beiteområdet må være angitt på kart. Nye beitelag må godkjennes av kommunen før de kan gis tilskudd. Retningslinjer for godkjenning av nye beitelag står i eget rundskriv fra Fylkesmannen til kommunene.

Hvis laget har beitedyr i flere kommuner, skal de aktuelle kommunene avgjøre hvilken av dem som skal godkjenne beitelaget og behandle av søknad om miljøtilskudd.

Det forventes at tilskuddet brukes til fellestiltak som fremmer beitebruken i området.

Foreløpige tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensing
Storfe/hest	dyr	20	
Småfe	dyr	10	

2.1.3 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6)

Tilskudd kan gis til beiting på innmark i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik
- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.
- Tilskuddet kan omfatte verdifulle innmarksareal i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), i Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Beitesesongen skal vare mere enn 8 uker i søknadsåret.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tilskuddet utmåles per dyr.

Utdypende om tiltaket:

10

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene. Kommunen skal ikke lenger sette vilkår for denne beitingen.

Endelig vedtak på hvilke områder som er valgt ut er fattet av Fylkesmannen. For søknadsomgangen 2019 viderefører vi de samme arealene som var valgt ut før søknadsomgangen 2018. Før søknadsomgangen 2020 vil kommunene få mulighet til re-vurdere disse prioriteringene.

I tillegg til lokalt verdifulle areal utvalgt av kommunen, har Fylkesmannen fastsatt areal innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde, som inngår i denne ordningen.

Foreløpige satser	Enhet	Kr	Avgrensning
Beite verdifulle jordbrukslandskap	Dyr*	300	

*For å kunne gi ulike tilskudd for småfe og storfe settes et dyr lik en dyreenhet. Med dyreenhet menes her: 1 sau/geit (lam telles ikke) = 1 dyreenhet, 1 ku/okse = 5 dyreenheter, hest/ungdyr av storfe = 3 dyreenheter. Ved registrering i søknadsskjema må søker selv foreta omregning til dyreenheter.

Dette gir følgende tilskudd:

Kr 300 for geit/sau uten lam, kr 1 500 for ku/okse og kr 900 for hest/ungdyr av storfe.

2.1.4 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7)

Tilskudd kan gis til beiting i utmark i disse områdene:

- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.
- Tilskuddet kan omfatte verdifulle utmarksareal i Utvalgt kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst, Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Beitesesongen skal vare mer enn 8 uker i søknadsåret.

- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe
- Tilskuddet utmåles per dyr.

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Endelig vedtak på hvilke områder som er valgt ut er fattet av Fylkesmannen. For søknadsomgangen 2019 viderefører vi de samme arealene som var valgt ut før søknadsomgangen 2018. Før søknadsomgangen 2020 vil kommunene få mulighet til re-vurdere disse prioriteringene.

I tillegg til lokalt verdifulle areal utvalgt av kommunen, har Fylkesmannen fastsatt areal innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde, som inngår i denne ordningen.

Kommunen skal ikke lenger sette vilkår for denne beitingen.

Foreløpige tilskuddssatser	Enhet	Kr	Avgrensing
Beiting med storfe/hest (både voksne og ungdyr)	dyr	1000	
Beiting med småfe (lam telles ikke)	dyr	300	

2.1.5 Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)

Tilskudd kan gis for slått i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik
- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.
- Tilskuddet kan gis i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Endelig vedtak på hvilke områder som er valgt ut er fattet av Fylkesmannen. For søknadsomgangen 2019 viderefører vi de samme arealene som var valgt ut før søknadsomgangen 2018. Før søknadsomgangen 2020 vil kommunene få mulighet til re-vurdere disse prioriteringene.

12

I tillegg til lokalt verdifulle areal utvalgt av kommunen, har Fylkesmannen fastsatt areal innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde, som inngår i denne ordningen.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	dekar	300	25 000

2.2 Biologisk mangfold (Forskriftens kapittel 3)

Formålet med tiltakene under biologisk mangfold er å ivareta utvalgte og trua naturtyper og biologisk verdifulle arealer i jordbruket. Det er også et mål å tilrettelegge for fugl avhengige av hekking og beiting i tilknytning til jordbruksarealer.

2.2.1 Slått av (gammel artsrik) slåttemark (§ 9)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.
- Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Naturtypen slåttemark i miljødatabasen Naturbase omfatter ugjødsle enger som tradisjonelt er slått for å skaffe vinterfôr, og brukt til beite vår og høst. Dette er ofte svært artsrike leveområder for mange sjeldne og spesialiserte planter og insekt.

Foretak som søker om Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Fylkesmannen.

Det gis ikke miljøtilskudd til areal som er registrert som slåttemyr i Naturbase. Slike tilskudd kan imidlertid gis over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Skjøtselsråd:

- Slått bør gjennomføres etter frøsetting, vanligvis i siste halvdel av juli.
- Graset bør tørkes på bakken eller i hesjer, og fjernes når det er tørt.
- Slåttemarker er lysåpne arealer. Det er derfor en fordel å sikre god lystilgang ved å rydde høy vegetasjon i kantsoner.

Foreløpige tilskuddssatser	Enhet	Kr	Avgrensing
Skjøtsel av slåttemark registrert som svært viktig i Naturbase	dekar	800	
Skjøtsel av slåttemark registrert som viktig i Naturbase	dekar	800	

2.2.2 Beiting av kystlynghei (§ 10)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.
- Kystlyngheia skal være registrert i miljødatabasen Naturbase eller kartlagt og registrert av Fylkesmannen.
- Innenfor beiteområdet må 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beitesesongen i kystlyngheia skal vare mer enn 6 måneder i søknadsåret.
- Beitedyrene skal per 31.7 i søknadsåret være minst ett år eller eldre
- Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig, lokalt viktig.
- Tilskuddet utmåles per dyr.

Utdypende om tiltaket:

Driftsopplegget skal være godkjent av Mattilsynet. Foretak som søker om Miljøtilskudd til beiting av kystlynghei, kan også søke om tilskudd over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensing
Beite av kystlynghei – alle tiltaksklasser	voksen sau	350	Kr 75 000

2.2.3 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer (§ 11)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene artsrike veikanter, hagemark, beiteskog, åpen kalkmark og edellauvskog.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra.
- Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tiltaket omfatter noen nærmere bestemte biologisk verdifulle naturtyper som er avgrenset i miljødatabasen Naturbase.

Tilskudd til *Utvalgte naturtyper* (verdifulle slåttemark og kystlynghei) gis imidlertid under §§ 9 og 10, mens tilskudd til *Trua naturtyper* definert i *Norsk rødliste for naturtyper 2018* omfattes av §11.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	dekar	350	Kr 15 000

2.2.4 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper (§ 12)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene strandeng, naturbeitemark og sanddynemark/ sanddyner.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Trua naturtyper er definert i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Tiltaket omfatter trua naturtyper i jordbrukslandskapet som er avhengig av beite for å bli ivaretatt.

Foretak som søker om Miljøtilskudd til *skjøtsel (beiting) av trua naturtyper*, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Fylkesmannen.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av trua naturtyper	dekar	350	Kr 15 000

2.2.5 Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland (§ 13)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fulldyrka og overflatedyrka gras- og kornarealer som stilles til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås i Trøndelag og Nordland.
- I Nordland kan det gis tilskudd til søkere i kommunene Vega, Herøy, Dønna, Alstahaug, Træna, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.
- Tilskudd forutsetter at gåsa ikke jages.
- Beitetrykket må være dokumentert av kommunen eller Norsk institutt for naturforskning (NINA).
- Kommunen avgjør på bakgrunn av de tre siste registreringene av beitetrykk, og skjønnsvurderinger i søknadsåret, hvilken tiltaksklasse arealet skal plasseres i.
- Tiltaksklasser: Høyt beitetrykk, moderat beitetrykk, lavt beitetrykk.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tilskuddet gis som kompensasjon for ulempen som oppstår på grunn av beitingen. Å stille areal til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås innebærer at den ikke jages, og at det ikke eller gjennomføres andre tiltak som har til formål å redusere muligheten for å beite uforstyrret på arealet.

Tilskudd kan i søknadsomgangen 2019 kun gis i de kommunene som er nevnt i forskriften. Hvis det i løpet av året kommer til nye arealer som ikke er omfattet av ordningen, skal det legges til rette for at disse kan komme inn under ordningen det påfølgende søknadsåret.

Foreløpig tilskuddssatser	Enhet	Kr	Avgrensning
Arealer som er høyt belasta med gåsebeiting	dekar	470	
Arealer som er middels belasta med gåsebeiting	dekar	280	
Arealer som er lavt belasta med gåsebeiting	dekar	150	

2.3 Kulturminner og kulturmiljøer (Forskriftens kapittel 4)

Formålet med tiltak under kulturminner og kulturmiljøer er å holde synlig spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting, slik som gravminner og rydningsrøyser, samt å bidra til å opprettholde tradisjonelle driftsformer som seterdrift.

2.3.1 Drift av seter (§ 14)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon.
- Produksjonsperioden skal vare minst seks uker per sesong.
- Melken som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra.
- Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter.
- Tiltaksklasser: egen foredling, levering til meieri
- Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

Utdypende om tiltaket:

Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk, som bare er egnet for bruk i sommersesongen, og som også har hus egnet for overnatting og hushold. Hvis noe av melka foredles på setra, mens resten leveres til meieri, skal tiltaket føres opp i den tiltaksklassen som representerer det største volumet.

Foreløpig tilskuddssatser:

Foreløpige tilskuddssatser	Enhet	Kr	Avgrensning
Seter med egen foredling av melka	seter	50 000	
Seter som leverer melka til meieri	seter	50 000	

2.3.2 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner (§ 15)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravfelt og andre felt med automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.
- Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden. Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten». Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.
- Skjøtselen skal omfatte selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, utgjør sikringssonen et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått.
- Tilskuddet utmåles per dekar

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk fredete kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- Når avstanden mellom to eller flere gravminner er mindre enn 50 meter, regnes de som del av et gravfelt.
- At kulturminnene «grenser til jordbruksarealer» innebærer det at de ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite).
- I noen tilfeller er kulturminner ved en feil registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen [Askeladden](#), selv om de ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.
- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at kulturminnene er godt synlige.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det er fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- For øvrig viser vi til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5 Skjøtsel: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtelsesplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser	Enhet	Sats	Avgrensning
Beiting av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 000	
Slått av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 500	

2.3.3 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner (§ 16)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravhauger og andre enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.
- Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».
- Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.
- Skjøtselen skal omfatte både selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, skal sikringssonen utgjøre et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått.
- Tilskuddet utmåles per stykk.

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk freda kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- At kulturminnet «grenser til jordbruksarealer» innebærer at det ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite).
- I noen tilfeller kan et kulturminne ved en feil være registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen [Askeladden](#), selv om det ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.
- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at gravminnet framstår som godt synlig.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- For øvrig utføres viser vi til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5 Skjøtsel: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtselsplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser		Enhet	Kr	Avgrensning
Beiting av enkeltstående fredete kulturminner	dekar	antall	1 000	
Slått av enkeltstående fredete kulturminner	dekar	antall	1 500	

2.3.4 Skjøtsel av steingjerder (§ 17)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av steingjerder som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.
- Tiltaksklasse: Steingjerder
- Tilskuddet utmåles per meter.

Utdypende om tiltaket:

- Steingjerdet skal være minimum 50 cm høgt, og i en slik tilstand at det framstår som et gjerde. Det skal være et oppmurt gjerde, ikke ei steinrøys.
- Gjerdet trenger ikke være intakt i hele den opprinnelige gjerdelinja, men den omsøkte delen må være hel.
- Med «skjøtsel av steingjerder» forstås både selve gjerdet og vegetasjonen inntil dette.
- I utgangspunktet skal steingjerdet skjøttes på begge sider. Hvis det utgjør grense mot en eiendom som eies av et annet foretak, skal det som et minimum skjøttes på den ene siden.
- Stein som har falt ned skal legges opp igjen.
- Ved reparasjon av steingjerder må det ikke tas stein fra automatisk fredete kulturminner.
- Det skal ikke brukes kjemiske plantevernmidler for å fjerne vegetasjon.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan slik rydding finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter. Over disse midlene kan det også søkes om tilskudd til istandsetting av steingjerder.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av steingjerder	meter	25	

2.3.5 Skjøtsel av kulturhistoriske områder (§ 18)

Områdene hvor det kan gis tilskudd:

Dette tiltaket er avgrenset til kun å omfatte områder som med virkning fra søknadsomgangen 2015 ble valgt ut av Fylkesmannen etter forslag fra kommunene og i samråd med regional kulturminneforvaltning (Nordland fylkeskommune og Sametinget). Fra søknadsomgangen 2020 kan det bli aktuelt å ta inn nye områder i denne ordningen.

20

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting eller slått av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til forskriften.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått/rydding.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Områdene som omfattes av denne ordningen er:

	Kulturhistorisk område	Kommune	Maksimalt antall dekar
1	Gaukværøy	Bø	15
2	Lysthusaugen på Dønnes gård	Dønna	7
3	Hestskaret i Nordvika	Dønna	15
4	Saulia på Røssvassholmen	Hattfjelldal	10
5	Holmen gård ved ærfuglværet på Holmholmen	Hemnes	15
6	Herøy bygdesamling på Herøy prestegård	Herøy	4
7	Vollmoen	Steigen	14
8	Jennestad handelssted	Sortland	13
9	Sjønstå gård	Fauske	15

Utdypende om tiltaket:

Med viktige kulturhistoriske jordbruksområder menes kulturlandskap eller kulturmiljø med særskilt kulturhistoriske verdier.

Ved søknad oppgis antall dekar som er skjøttet den aktuelle søknadsomgangen. Oppgitt antall dekar er det maksimale arealet som det i hvert område kan søkes tilskudd til. Hvis det både er beitet og slått/ryddet, føres tiltaket opp i den tiltaksklassen hvor omfanget var størst.

Skjøtselsråd:

- Skjøtsel skjer ved beiting, slått eller rydding
- Ved beiting bør det etableres et beitetrykk som bidrar til å gi kulturlandskapet et synlig beitepreg.

Eventuelle krav fra regional kulturminneforvaltning:

Regionale kulturminnemyndigheter kan for nærmere spesifiserte områder sette krav om utforming og godkjenning av egen skjøtselsplan. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser	Enhet	Kr	Avgrensing
Beiting av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	
Slått/rydding av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	

2.4 Avrenning til vann (Forskriftens kapittel 5)

Formålet med tilskuddene under avrenning til vann er å redusere avrenning av næringsstoffer og partikler til vassdrag og kyst. Tiltakene er viktig for å bidra til at målene etter vannforskriften nås.

2.4.1 Kantsone i eng (§ 19)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for å ha en kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret.
- Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum seks meter målt fra vassdragets normalvannstand, der minst fire meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal.
- Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret.
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Maksimal avstand fra vassdraget til der den ugjødsle kantsonen begynner skal være 30 meter.
- Det gis ikke tilskudd for kantsoner som grenser mot kanaler, grøfter o.l. som normalt ikke har vannføring i de deler av året hvor middeltemperaturen er over frysepunktet.

Tilskuddet utmåles per meter.

Områdene som omfattes av denne ordningen er:

Vannforekomst (jfr. www.vann-nett.no)	Navn	Kommune
Alle vannforekomstene innenfor disse vassdragene	Farstadvassdraget	Vestvågøy
	Lilandvassdraget	Vestvågøy
146-20-R	Dalelva	Sømna
146-22-R	Grøttemsvassdraget	Sømna
146-27-R	Bekkefelt mot Nordbotnet, Sørbotnet og Sømnesvika	Sømna
146-28-R	Røymarkelva	Sømna

Utdypende om tiltaket:

Definisjonen av vassdrag framkommer av [vannressurslovens](#) §§ 2 og 3. Tilskuddet utmåles etter antall meter ugjødsle randsone langs vassdraget.

Det kan bli aktuelt å ta med nye områder i denne tilskuddsordningen fra søknadsomgangen 2020.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensing
Kantsone i eng	meter	7	

2.4.2 Fangdam (§ 20)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal.
- Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tilskudd gis for gjennomføring av årlig tilsyn og nødvendige tiltak, og skal kompensere for bortfall av produksjonsareal. Tilskuddet kan derfor bevilges årlig forutsatt at fangdammen har tilfredsstillende renseseffekt. Fangdammer som drenerer mot brakkvannspoller omfattes også av denne tilskuddsordningen.

Etablering

Bygging av fangdammer kan komme i berøring med en rekke lover: Lakse- og innlandsfiskeoven forurensningsloven, jordloven, skogbruksloven, friluftsløven og kulturminneloven. De viktigste lovene ved inngrep i vassdrag er imidlertid plan- og bygningsloven og vannressursloven. Søknad om å anlegge fangdammer sendes til kommunen og til Fylkesmannens miljøvernnavdeling, som vil vurdere hvilke lover tiltaket skal reguleres etter. Det kan ikke gis miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer som er etablert i strid med regelverket.

Utforming

Fangdammen skal være utformet slik at den fungerer etter hensikten. Hvis det av Vann-nett framgår at det er problemer med avrenning av løst fosfor, organiske stoffer og nitrogen til vassdrag, må fangdammen ha både vegetasjonsfilter og sedimentasjonskammer. Hvis hovedproblemet er partikkelavrenning, kan fangdammen kun bestå av et tilstrekkelig stort sedimentasjonskammer. Mer om krav til av fangdammer framkommer av NIBIO sitt [faktaark](#).

Beregning av størrelse

Ved søknad skal fangdammens areal i utgangspunktet beregnes ut fra størrelsen på sedimentasjonskammeret, vegetasjonsfilteret og sidekantene. Hvis fangdammen har et areal som er mindre enn ett dekar, skal arealet ved søknad og settes til ett dekar. Hvis det i samme vannvei er flere fangdammer, og disse til sammen er mindre enn ett dekar, skal de ved søknad regnes som en fangdam.

Skjøtselsråd:

- For å unngå utrasing og fallulykker for barn bør sidekantene ikke være brattere enn 1:2.
- Sikring med gjerde rundt sedimentasjonskammeret bør vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Sedimentasjonskammeret tømmes ved behov.
- For å sikre sollys til nitrogenopptak bør sidekantene holdes fri for trær som skygger.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Fangdam	dekar	7 000	

2.5 Utslipp til luft (Forskriftens kapittel 6)

Formålet med tilskuddene under utslipp til luft er å stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass.

2.5.1 Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest om våren eller i vekstsesongen.
- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter spredning i søknadsåret.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Siste frist for spredning er 15. august.
- Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tilskuddet utmåles per dekar

Utdypende om tiltaket:

Formuleringen «all husdyrgjødsel som foretaket disponerer» skal forstås som all husdyrgjødsel som spres på eget areal, eller som søker sprer på andres areal. Det kan dermed ikke gis tilskudd dersom deler av gjødselmengden fra foretaket blir spredd på annet jordbruksforetak etter 15. august.

Dette tiltaket kan kombineres med:

- *Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).*

Dette tiltaket kan ikke kombineres med:

- *Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§22)*
- *Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§23).*

Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis foretaket sprer husdyrgjødsel to eller flere ganger i løpet av vekstsesongen.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen	dekar	20	

24

2.5.2 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Siste frist for spredning er 15. august.
- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.
- Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Dette tiltaket kan kombineres med:

Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).

Dette tiltaket kan ikke kombineres med:

Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§21)

Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§23)

Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis foretaket sprer husdyrgjødsel to eller flere ganger i løpet av vekstsesongen. I samme søknadsomgang er det ikke anledning til også å ta i bruk andre spredemetoder på disse arealene.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Nedlegging eller nedfelling i av husdyrgjødsel	dekar	50	

2.5.3 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§ 23)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for nedmoldning av husdyrgjødsel og biorest ved harving eller pløying innen to timer etter overflatespredning.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Siste frist for spredning er 15. august.

- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.
- Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdyping av tiltaket:

Dette tiltaket kan kombineres med:

- *Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).*

Dette tiltaket kan ikke kombineres med:

- *Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)*
- *Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22).*

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding	dekar	50	

2.5.4 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 24)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter §§ 21, 22 og 23, spredning vår/vekstsesong, nedfelling eller nedlegging, rask nedmolding
- Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Dette tilskuddet gis som et tillegg til de øvrige gjødseltiltakene under §§ 21, 22 og 23. Dette for å redusere faren for jordpakking. Ved tilskudd til bruk av tilførselsslange vil fristen 15. august dermed også gjelde. Hvis tilførselsslangen koples til ei tankvogn skal denne ikke trekkes eller plasseres ute på jordet.

Foreløpig tilskuddssats	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning av husdyrgjødsel med Tilførselsslange	dekar	100	

**REGIONALE MILJØTILSKUDD I JORDBRUKET I NORDLAND 2019 -
EN OVERSIKT OVER TILTAK OG FORELØPIGE SATSER**

Miljøtema	§	Tiltak	Enhet	Sub-enhet	Foreløpige satser	Inntegning i kart
Kulturlandskap	4	Drift av bratt areal	daa		300	Flate
	5	Drift av beitelag	dyr	storfe småfe	20 10	
	6	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark	dyreenhet		300	Flate
	7	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark	dyr	storfe småfe	900 300	Flate
	8	Slått av verdifulle jordbrukslandskap	daa		300	Flate
Biologisk mangfold	9	Slått av (gammel artsrik) slåttemark)	daa		800 800	Flate
	10	Beiting av kystlynghei	dyr		350	Flate
	11	Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer	daa		350	Flate
	12	Skjøtsel av trua naturtyper	daa		350	Flate
Kulturmiljøer og kulturminner	13	Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland	daa		470 280 150	Flate
	14	Drift av seter	deltakere	stk	50 000	Punkt
	15	Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner	daa	stk	1000 1500	Flate
	16	Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner	stk		1000 1500	Punkt
	17	Skjøtsel av steingjerder	m		25	Linje
Utslipp til luft	18	Skjøtsel av kulturhistoriske områder	daa		1 500	Flate
	19	Kantsone i eng	m		7	Linje
	20	Fangdam	daa		7 000	Flate
Utslipp til luft	21	Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen	daa		20	Flate
	22	Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	daa		50	Flate
	23	Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning	daa		50	Flate
	24	Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	daa		100	Flate

